

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 18.3.2002

59. vuosikerta

Numero 1

Sivu 6

Syy kanojen teurashylkäysten lisääntymiseen ei löydy ruokintasuosituksista

MTT:n tutkimuksessa nykyisiä ruokintasuosituksia pienempi tai suurempi rehun energiapitoisuus ei vaikuttanut munivien kanojen teurashylkäysten määrään. Tutkimuksen mukaan ruokintasuositukset ovat kohdallaan, eikä suositusten mukainen rehun koostumus ole syynä kanojen teurashylkäysten lisääntymiseen.

Tutkimuksessa kanoja hylättiin teurastamalla vähän. Edes suosituksia selvästi pienemmät rehun energia- ja valkuaispitoisuudet eivät lisänneet teurashylkäyksiä. Kahden kokeen hylkäysprosentit olivat pieniä, 7,6 ja 6,3. Eläinlääkärin mukaan hylätyistä kanoista 90 prosentin ravitsemustila oli hyvä tai erittäin hyvä. Pääasialliset hylkäyssyyt kokeissa olivat tyypillisiä munivien kanojen hylkäyssyitä; munanjohtimen ja vatsakalvon tulehduksia, kasvaimia, vesivatsoja sekä erilaisia ihotulehduksia ja -vaurioita.

Teurashylkäykset lisääntyivät viime vuosikymmenellä

Munivien kanojen teurashylkäykset lisääntyivät nopeasti 1990-luvun loppuvuosina. Eläinlääkintä- ja elintarviketutkimuslaitoksen (EELA) mukaan vuonna 1995 suomalaisissa siipikarjateurastamoissa hylättiin 5,8 prosenttia munivien kanojen ruhoista. Vuonna 1999 hylkäysprosentti oli peräti 24, mutta pieneni seuraavana vuonna 15 prosenttiin. Julkisuudessa päädyttiin yleisesti siihen johtopäätökseen, että kanojen kuihtuminen ja laihuus ovat pääasialliset syyt teurashylkäysten lisääntymiseen. Syitä voi kuitenkin olla useita.

Kana-aines muuttuu jatkuvasti. Jalostuksen seurauksena kanojen elopaino ja rehunkulutus ovat pienentyneet ja tuotanto lisääntynyt vuosien saatossa. Näin ollen kanojen ravintoaineiden tarpeet ovat myös saattaneet muuttua. Teurashylkäyskohun seurauksena MTT:ssä päätettiin tutkia johtuuko hylkäysten lisääntyminen virheellisistä ruokintasuosituksista.

Kaksi koetta, kaksi kanajalostetta

Tutkimuksessa puolet kanoista oli valkoisia LSL- ja puolet Shaver-kanoja. Koko munintakauden kestäviä tuotantokokeita tehtiin kaksi. Kumpaakin tuotantokoetta edelsi kasvatuskausi, jonka aikana osa kanoista sai rehua vapaasti ja osa rajoitetusti, 80 - 90 prosenttia vapaasti

ruokittujen kanojen syöntimäärästä. Kotimaisessa rehutaulukossa munivien kanojen rehun energiapitoisuudeksi suositellaan 10,5 - 11,5 megajoulea muuntokelpoista energiaa (MJ ME) kilossa rehua. Kokeissa käytettiin kolmehuohjelmaa, jossa rehun energiapitoisuus pieneni munintakauden loppua kohti. Koerehujen suurin energiapitoisuus oli kotimaisten ruokintasuositusten ylärajoilla, 11,4 - 11,0 MJ ME/kg ja pienin selvästi alle suositusten, 9,8 - 9,5 MJ ME/kg. Rehut sisälsivät vaihtelevia määriä vehnää, ohraa ja kauraa. Lisäksi rehujen energiapitoisuutta säädeltiin kaurankuoren ja rypsiöljyn avulla. Kaikki koerehut rakeistettiin.

Rehujen raakavalkuaisen ja muuntokelpoisen energian suhde (RV/ME-suhde) oli suositusten mukaisesti välillä 13 - 15. Näin ollen 11,4 MJ ME/kg sisältävän rehun raakavalkuaispitoisuus vaihteli välillä 148 - 171 g/kg ja 9,5 MJ ME/kg sisältävän rehun välillä 124 - 143 g/kg.

Syytä teurashylkäysten lisääntymiseen ei löytenyt

Rehun energia- ja valkuaispitoisuus eivät vaikuttaneet teurashylkäysten määrään. Kanat pystyivät melko hyvin korvaamaan rehun pienen energiapitoisuuden lisäämällä syöntiään. Rehun energiapitoisuus ei vaikuttanut kanojen elopainoon kokeen lopussa, 69 viikon iässä, kun RV/ME-suhde rehussa oli 13. Sen sijaan RV/ME-suhteen ollessa 15, kanat painoivat kokeen lopussa sitä vähemmän mitä vähemmän rehussa oli energiaa. Nämä painoerot eivät kuitenkaan vaikuttaneet teurashylkäyksiin.

Vaikka Shaverit painoivat kokeissa enemmän kuin LSL-kanat, ei kanajaloste vaikuttanut teurashylkäyksiin. Myöskään kasvatuskauden ruokinnan rajoitus ei ollut yhteydessä teurashylkäysten määrään. Kasvatuskaudella rajoitetusti ja vapaasti ruokittujen lintujen painoero tasoittui täysin munintakauden kuluessa. Tutkittavista tekijöistä lintujen tuotantotuloksiin vaikutti eniten kanajaloste.

Suosituksset kohdallaan

Voimassaolevat ruokintasuositukset näyttäisivät näiden kokeiden perusteella olevan riittäviä nykyisten kanojen tarpeeseen. Rehun suuren RV/ME-suhteen ja energiapitoisuuden avulla kanojen elopainoa voidaan hieman lisätä. Suositusten mukaisilla rehuilla ruokittujen kanojen elopainon vaihtelut eivät kuitenkaan vaikuta teurashylkäysten määrään.

Eija Venäläinen ja Jarmo Valaja, MTT